

Diakonveien 14
Postboks 23 Vinderen
N-0319 Oslo
22 45 15 00
www.diakonhjemmet.no

Påskemeditasjoner

Diakonhjemmet

Om korset

Korset har vært brukt som symbol i ulike kulturer og religioner, også før kristendommens tid. Den vertikale linjen peker opp mot det himmelske og guddommelige. Den horisontale linjen står for det jordiske og menneskelige.

I de første århundrene av kirkens liv var ikke korset et mye brukt symbol. Dette hadde sannsynligvis sammenheng med at korsfestelse var en henrettelsesmetode i Romerriket på den tiden. Periodevis stod også de kristne selv midt oppi dette. Men da kristendommen ble offisiell religion i Romerriket på 300-tallet, ble korset ofte brukt som symbol på kristendommen.

I kirkene i dag brukes korset på ulike måter; i kunst og knyttet til spesielle handlinger. Hver person som døpes enten det er et barn, en ungdom eller en voksen, blir i dåpen merket med korsets tegn. Dette merket følger personen livet gjennom.

Påskemeditasjoner

©Diakonhjemmet 2011

Prosjektansvarlig: Elisabeth Fougner Rø

Redaksjonskomité: Anne Beate Tjentland og Kjell Nordstokke

Korsdesign: Naja Kragelund, 2Krogh AS

Steinhugger: Filip's Sten og Billedhuggeri, Horsens

Foto steinhuggeri: Andreas Krautwald, 2Krogh AS

Foto omslag: Peder Austrud m.fl.

Design og dtp: 2Krogh AS · www.2krogh.dk

Trykk og bokbind: Arco Grafisk, Skive

For bestilling av flere hefter, kontakt Elisabeth Hove tlf 22451786
eller e-post hove@diakonhjemmet.no

Far, tilgje dei Luk 23,34

På kontoret mitt heng det eit krusifiks far min fekk som prest for landssviksdømde etter andre verdskrig. Krusifikset er laga av ein av fangane. Han visste at han hadde svike Noreg i ein lagnadstime – og han visste at han fortente straff. Dommen og straffa var rettferdig.

Kristus vart uskuldig dømt. Det som skjedde den lange fredagen for snart 2000 år sidan, var eit justismord. Det strir mot vår rettferdsans. Samstundes var det nettopp for oss dette hende. Krusifikset, uttrykksfullt forma i tre, ei gåve frå ein landssviksdømd til sin prest, vitnar om det. Framfor Kristi kross stiller vi alle likt, sjølv om vi ikkje har det minste problem med å sjå skilnad på ein drapsmann, overgrip, landssvikar eller ein tjuv og oss pyntlege som ikkje har gjort nokon av delane. Far tilgje oss, sjølv om vi inderleg godt veit kva vi ikkje har gjort.

Den tomme krossen fylgjer oss i dette påskeheftet – forbanningas tre, uttrykket for døden som det endelege nederlaget, men til alle tider sigerssymbolet for den kristne kyrkja. Kristus døydde krossdøden, men han sigra over døden for oss. Den tomme krossen – enklare og tydelegare kan ikkje Guds uendelege kjærleik til menneske uttrykkast. Det er nåde.

Signa påske.

Idar Magne Holme

forstandar/administrerende direktør

Det keltiske korset er et latinsk kors med en sirkelbue som krysser korsarmene. Korset kom til Vestnorge med irske munker på deres kristningsferd.

...din sønn, ...din mor Joh 19,26

Jesus sier: «Kvinne, dette er din sønn.» Deretter sier han til disippelen: «Dette er din mor.»

Selv når han er døden nær, strekker Jesu omsorg seg utover seg selv. Han oppfordrer sine nærmeste til å ta hånd om hverandre. Når livet går mot sin slutt gjelder de grunnleggende menneskelige forholdene mer enn noensinne, at de etterlatte fortsetter å ta vare på hverandre. Eller som det heter i den gamle populærsangen; La oss leve for hverandre og ta vare på den tid vi har! Vår sosiale avhengighet, det at vi er «gitt til hverandre», forsterkes ved livets avslutning.

Bibelteksten fortsetter nemlig med å fortelle at fra den stund tok disippelen henne hjem til seg. Av Jesu syv ord på korset, så poengterer disse ordene, betydningen av sosiale relasjoner og omsorg. Det er således å følge Jesu oppfordring og ikke bare av vennligsinnet medmenneskelighet at vi uttrykker omsorg for hverandre i livets slutfase. Også her er Jesus selv et forbilde.

Morten Skjørshammer
sykehusdirektør

Det gresk-russiske korset fant man først i bysantinsk kunst i middelalderen. Det er satt sammen av det greske og det latinske kors, og har i tillegg en tverr-
bjelke nederst.

*Min Gud, min Gud,
hvorfor har du forlatt meg? Matt 27,46*

Vi er daglig vitne til mennesker som lider. Media bringer all verdens nød, krig og katastrofer hjem til oss. I vår jobb som helsearbeidere ser vi pasienter i fortvilelse og lidelse. Et spørsmål jeg mange ganger har stilt er: Hvorfor må noen tåle så mye smerte og plager mens andre slipper? I slike spørsmål strekker vår forstand ikke til. Mange vil i sin ytterste nød føle seg forlatt av Gud og mennesker. Til syvende og sist er mennesket alene om opplevelsen av lidelsen – den kan ikke deles. Noen vil finne trøst og støtte i ordene som er overskrift for denne refleksjonen, og vissheten om at Kristus også har gått gjennom lidelse kan gi styrke. For andre vil ikke dette gi mening. Vi er vel like forskjellige i vår forståelse og tolkning av slike ord som vi er forskjellige i alt annet, og det må respekteres.

Uansett hva slags tro eller tvil vi bærer på, kan påsken og det drama som fant sted for snart 2000 år siden anspore og inspirere oss til å reflektere over disse store og vanskelige spørsmålene.

Bernhard Lorentzen
avdelingssjef

Ankh-korset eller **hanke-korset** er et kors med håndtak eller øgle på toppen. Det forekom i det gamle Egypt. Da det minnet om et kors, ble det «adoptert» av kirken, og særlig brukt av den koptiske kirken i Egypt.

...med meg i paradiset Luk 23,43

Håpets hage. Forbryteren som ble korsfestet ved siden av Jesus, så Jesus og ante at han var annerledes. Han spurte ikke om adgang til paradiset, bare om å bli husket. Mannen ønsket å være med i Jesu tanke. Et beskjedent ønske, uten forventning om det overraskende svaret.

Løftet om et liv i himmelen gir Jesus også i Johannesevangeliet, hvor han forteller apostlene at han går for å gjøre i stand et sted for dem; «så dere skal være der jeg er». Paradis er opprinnelig et persisk ord for hage. Paradiset Jesus snakker om blir for menneskene håpets hage – et sted hvor Jesus er. Gjennom oppstandelsen er korset også håpets tegn for oss alle. Jesus gikk i forveien, vi følger etter.

Sirkelen i det koptiske korset representerer et evighetsperspektiv. For de koptiske kristne relaterer dette evighetsperspektivet seg først og fremst til Kristi oppstandelse og den evige kjærligheten til Gud. Fokuset for teksten innledningsvis er Guds evige kjærlighet til menneskene.

For de av oss som har mistet en av våre kjære, kan denne bibelske hendelsen gi tro og håp om gjensynet og fellesskapet som overgår dødens grenser. Sirkelen fullendes og i håpets hage venter våre nærmeste – det gir trygghet midt i det ukjente.

Cecilie Krohn
førstekonsulent

Malteserkorset

– blikkfanget i
Diakonhjemmets logo.

Korset har en tusenårig historie, kommer fra Malta og har med sine åtte tagger kommet til å symbolisere blant annet både barmhjertighet og sykepleie. I 1906 ble det bestemt at diakoner i Norge skulle bære en nål med den spesielle korsformen. Diakonhjemmets logo har en krom overligger, som er tenkt som en himmelbue over tjenesten for mennesker i nød.

Det er fullbrakt Joh 19,30

Jesus levde ut og fullbrakte menneskers lengsel etter å virkeliggjøre kjærlighet, sannhet og visdom i livet.

En ny gudsbevissthet ble født inn i verden ved ham. Lyset fra Jesu liv vil alltid skinne i mørket som en stråle av håp om at mennesket er sett, bekreftet, ansvarliggjort og elsket av Gud.

Også i dag, et par tusen år etter Jesu død på korset, dør mennesker for kjærlighetens og frihetens skyld. Hver gang det utøves vold mot et menneske – enten den er fysisk eller psykisk – er det den gang som nå, dypest sett Gud vi rammer.

Vold avslører menneskers angst, hat, feighet, skyldprosjeksjoner og makt når den brukes til å knuse et annet menneskes frihet og livsutfoldelse.

Jesu liv er på alle måter et motbilde på alt det som skjedde rundt hans død. Han viste at veiene som fremmer godheten i livet er kjærlighetens og erkjennelsens vei som omfatter hele mennesket med tanker, følelsesliv og kropp.

Skal verden forandre seg må vi ta ansvar for både ondskapen og godheten – vi må ta ansvar for våre liv. Kun slik kan vi oppnå innsikt. Innsikt tilegnes ikke uten smerte, men det er i den at kjærligheten, nåden og tilgivelsen ligger gjemt.

Ingrid Ims
sykehusprest

Innvielsekorset er et likebenet øksekorset som finnes over inngangsdøren i mange norske middelalderkirker. Korset hadde en symbolsk betydning ved vigsling av kirker.

*Far, i dine hender
overgir jeg min ånd* Luk 23,46

Det er sterke ord dette som Jesus sier som noe av det siste før han dør. Han har blitt dømt av sitt folk, sviktet av sine venner og tilsynelatende også blitt forlatt av sin egen far. Likevel velger Jesus å gjennomføre korsfestelsen. Han viser en total tillit og overgivelse til sin far. Med disse ordene viser Jesus at han dør slik han har levd – fullstendig forpliktet til de oppgaver hans far har planlagt for han.

Tenk å legge sin ånd i andres hender. Det må være noen trygge og sterke hender, til en man stoler på. Jesus visste nok at Gud tar godt vare på det som legges i hans hender. For på samme måte som Jesus, kan vi også legge våre liv i de samme trygge og sterke hender.

For meg virker det som om Jesus sier dette med en trygghet og visshet. Akkurat som om han vet at det er dette han har levd for. Han vet hva han har i vente. Han vet hvilken betydning det har for alle mennesker i fremtiden. For meg og deg i dag. Ved at Jesus ble korsfestet, åpnet han opp til himmelriket for oss.

Tone Reiten
sykepleierstudent

Et monogram består av to eller flere bokstaver som er satt sammen på en slik måte at de danner et ord, et navn, eller et symbol.

Kristus-monogrammet

består av de to første bokstavene i ordet Kristus på gresk.

Fred være med dere! Joh 20,19

Korset kan være et ambivalent symbol. For de første kristne var korset et tegn på den dypeste fornedrelse, tortur og straff. Det at deres læremester ble henrettet på denne måten, var sjokkerende og skremmende. Det knuste alle drømmer.

Også i dag opplever noen mennesker korset som anstøtende. De spør seg hva slags Gud det forteller om, som krever offer og oppgjør på den måten. Men påsken kan også forstås på en annen måte. Påsken handler om en Gud som snur om på verdiene og gjør seg selv til tjener. En Gud som gir avkall på makt og herredømme for å være nær hos menneskene, og som solidariserer seg så sterkt med dem at han følger dem helt ned i det laveste lave, og går med dem, like inn i og endatil gjennom døden. Dette er påskens budskap. Døden kunne ikke holde på Jesus. Gud bar Jesus gjennom døden. Korset er altså også tegnet på oppstandelsen – og på at livets og kjærlighetens krefter er sterkere enn døden. Det er dette tomme korset som er kristendommens kjerne og tegn.

Det gir håp. Og så står Jesus der midt blant disiplene som i sin redsel har boltet dørene, og hilser: Fred være med dere!

Ingunn Moser
rektor

Er du pasient eller pårørende ved Diakonhjemmet Sykehus og ønsker å snakke med en prest?

Prestetjenesten på sykehuset er døgnbemannet og nås via sykehusets hovedresepsjon, tlf 22 45 15 00. Sykehusprestene er:

Ingrid Ims, tlf 22 45 15 18
e-post: ingrid.ims@diakonsyk.no

Anne Beate Tjentland, tlf 22 45 48 32
e-post: annebeate.tjentland@diakonsyk.no

Dag Sigurd Wisløff (30% på Psykiatrisk avdeling og DPS Vinderen)
e-post: dagsigurd.wisloff@diakonsyk.no

Jarl Bøhler, tlf 22 45 15 19
e-post: jarl.boehler@diakonsyk.no

Sykehusdiakon: Liv Berit Carlsen, tlf 22 45 40 93
e-post: liv.berit.carlsen@diakonsyk.no

Er du student eller ansatt ved Diakonhjemmet Høgskole og ønsker noen å snakke med? Ta kontakt med:

Studentprest i Oslo: Jorund Andersen, tlf 22 45 19 15
e-post: jorund.andersen@diakonhjemmet.no

Studentprest i Rogaland: Signe Trodahl, tlf 51 97 22 44
e-post: signe.trodahl@diakonhjemmet.no